

คนจีนถิ่น เมืองเพชร

ชาวไทยเชื้อสายจีนในเมืองเพชรบุรี เป็นกลุ่มชนที่สร้างความมั่งคั่งให้กับเมืองเพชรบุรี และเป็นกำลังสำคัญในการเกื้อหนุนสร้าง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจการค้าขาย รวมถึง การบริจาคทรัพย์เพื่อทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยการสร้างและปฏิสังขรณ์วัดเสนาสนาใน จ.เพชรบุรี และจัดตั้งสมาคมจีนขึ้นเพื่อประกอบกิจกรรมสาธารณะกุศล แก่ชาวเมืองเพชรบุรี เสมอมา แต่ด้วยการปรับตัวของชาวไทยเชื้อสายจีนให้ผสมกลมกลืนของวัฒนธรรม ท้องถิ่นเพชรบุรี ทำให้ไม่ปรากฏเรื่องราวเป็นที่รับรู้อย่างเด่นชัด

การตั้งถิ่นฐานของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองเพชรบุรีนั้นมิมีมาช้านาน ปรากฏ หลักฐานเป็นศาลเจ้าเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาราวต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยใน พื้นที่จ.เพชรบุรีมีศาลเจ้าทั้งหมด 25 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเมืองถึง 15 แห่ง โดยเฉพาะ บริเวณถนนพานิขเจริณมีศาลเจ้าและโรงเจตั้งอยู่อย่างหนาแน่น ซึ่งหากเทียบขนาด พื้นที่ที่จำนวนศาลเจ้าและโรงเจมีมากพอๆกับศาลเจ้าจีนในสำเพ็งของกรุงเทพมหานคร บ่งบอกถึงความศรัทธาทางศาสนาและฐานะทางการเงินของชาวจีนในเพชรบุรีได้เป็นอย่างดี เพราะการสร้างศาลเจ้าโรงเจแต่ละแห่งให้สำเร็จได้นั้น ต้องระดมเงินทุนและ กำลังศรัทธาของประชาชนเป็นจำนวนมาก

ศาลเจ้าจีนเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของคนไทยเชื้อสายจีน เป็นสถานที่สำหรับให้ ประชาชนมากราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในศาสนาพุทธนิกายมหายานและลัทธิ ศาสนาอื่นตามความเชื่อแบบจีน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ อำนวยความสำเร็จ ปิดเป่าโรคร้าย และอุปสรรคทั้งมวล ให้ชีวิตเจริญก้าวหน้ารุ่งเรือง

แผนที่ “เที่ยวเมืองเพชรไหว้ศาลเจ้าจีน” มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนและ นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเมืองเพชรบุรี ได้มีโอกาสสักการะขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล และสัมผัสกับภูมิปัญญาอันลุ่มลึกของบรรพบุรุษชาวไทยเชื้อสายจีนที่ได้ส่งต่อคตินิยม ความเชื่อเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ผ่านงานสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และจารึกอักษรจีนของศาลเจ้าโรงเจ ทั้ง 14 แห่งในเขตเมืองเพชรบุรี

ขอขอบคุณ อ.เศรษฐพงษ์ จงสงวน เอื้อเฟื้อข้อมูลด้านจีนศึกษา

碧武裡華人寺廟

佛丕華人（華裔）是一股具有經濟潛力的群體，是推動商場繁榮的主力，他們秉承先輩勤儉節約，克苦耐勞，慈悲，奉獻的精神，且信奉佛教，熱衷支持神壇廟宇，佛寺建設，成立慈善機構，作公益事務，救災恤難，排憂解難，促進各民族友好，親善，共同分享升平社會的生活，從各種神壇廟宇內部設備的匾牌，它已具百多年的歷史，由此証實華僑是在拉瑪皇朝初期，便南渡到此居住，憑肯吃苦，勤勞，節省的民族傳統，開源節流，成家創業，為發揚祖國文化，讓精神有所依托，各在所在地建廟宇，以作鄉親團聚之所，只市區中興商業街，便有十多座齋堂，神廟，較曼谷三聘街華人區毫不遜色。

“逛市區祈神禮佛之行”的目的是給游客們來訪，能有機會到各神廟參觀，欣賞中國的工藝品，又拜神消災納福。茲畧將各廟宇的名字列下，以做參考。

美 好

美好

เที่ยวเมืองเพชร ไหว้ศาลเจ้าจีน

1. ศาลเจ้าแม่ทับทิม
จากคำบอกเล่าก่อตั้งเมื่อ ปีพ.ศ.2464 เจ้าแม่ทับทิมมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เจ้าแม่ก๊วยปวยเนี้ย” เป็นเจ้าแม่แห่งท้องทะเลคุ้มครอง การเดินเรือ โดยทั่วไปศาลเจ้าแม่ทับทิมถูกสร้างโดยกลุ่มคนจีน ฮกเกี้ยนแต่ในจังหวัดเพชรบุรีเป็นกลุ่มคนจีนไหหลำ ประชาชนมักจะ มาขอพรให้การเดินทางทางน้ำ หรือการเดินทางเรือให้ปลอดภัย คำขอยเจริญรุ่งเรือง สุขภาพแข็งแรงหรือสอบเรียนต่อสำเร็จ

2. ศาลเจ้าหนุมาน
เดิมเป็นศาลเจ้าไทย ต่อมาบูรณะโดยคนจีนจึงมีการประดับแบบจีน ไม่พบประวัติการก่อตั้งศาลเจ้าที่แน่ชัด คาดว่ามีอายุมากกว่า 100 ปี องค์เจ้าเป็นไม้แกะสลักรูปหนุมาน เป็นที่เคารพกราบไหว้ทั้งคนไทย และคนจีน มีตำนานเล่าถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อ ที่ถูกคนเล่ห์หาย โจรนำไปโยนทิ้งน้ำและจึงไปเข้าฝันให้คนอัญเชิญกลับมาตามเดิม ปัจจุบันมักมีคนมาขอพรให้ธุรกิจการค้าสำเร็จ ให้เลขหวยแม่นยำ

3. ศาลเจ้าสำเพ็ง
เป็น “ศาลเจ้าพ่อบุมเต่าง” สร้างโดยกลุ่มพานิชย์ฮกเกี้ยน”ชาวบ้าน เล่าเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อว่า สมัยก่อนปลัดอำเภอ ต้องการขยายถนน จึงมีคำสั่งให้รื้อศาลเจ้าออกไปตั้งที่อื่นและเกิด เสียชีวิตกะทันหัน จึงพากันเชื่อว่าเพราะลบลู่เจ้าพ่อ การสร้าง อาคารใหม่จึงอยู่ในตำแหน่งเดิม ปัจจุบันจึงล้าออกมาอยู่ในแนว ถนน ประชาชนมักมาขอพรให้การดำเนินงานสำเร็จ โชคดี สุขภาพดี

4. ศาลเจ้าใหม่ เป็นศาลเจ้าพ่อกวนอู ศาลเจ้าแห่งความซื่อสัตย์ “จงยั้งตั้ง” ประวัตินี้ที่ก่อตั้งไม่แน่ชัด สันนิษฐานว่าสร้างภายหลัง ศาลเจ้าพ่อเซ่งจ๊วยชื่อไม่แน่นอนนักจึงชื่อว่าศาลเจ้าใหม่ (ร.3)รูปแบบ อาคารยังคงสภาพดั้งเดิมไว้เป็นส่วนมาก และมีภาพเขียนผนัง กำแพงที่สวยงามอยู่ภายใน เป็นภาพตำนานเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ภาพนรกสวรรค์ เป็นภาพของจิตรกรจีนที่มีชื่อเสียงชื่อ “ซู่ปิงเซิน” นอกจากนี้ยังมีที่ตั้งป้ายวิญญาณบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายจีน

5. ศาลเจ้าพ่อเซ่งจ๊วยชื่อ (ศาลเจ้าพ่อเสือ)
เป็นศาลเจ้าที่อุทิศกับสมาคมจีนและเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน จำนวนมาก ศาลเจ้าก่อตั้งโดยกลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนในปีพ.ศ.2379 (ร.3) องค์เทพเจ้าเซ่งจ๊วยชื่อ มีตำนานเกี่ยวกับศาลเจ้าว่า สมัยก่อนมีคนเห็นเสือมากินน้ำที่ท่าน้ำเพชรบุรี ผู้คนพากันหวาดกลัว ทำนเจ้าเมืองมาตามดู เห็นเสือเดินหายไปนศาลเจ้าจึงเป็นที่มา ของชื่อ ศาลเจ้าพ่อเสือ มีการบูรณะศาลเจ้าขึ้นในปี พ.ศ.2547 ประชาชนมักมาขอพรให้สมปรารถนา ปกป้องคุ้มครอง เจริญรุ่งเรือง

6. โรงเจหยกหลักตั้ง
เป็นโรงเจศูนย์กลางในการจัดงานเทศกาลกินเจ ซึ่งจะมีประชาชน มาร่วมงานและทำบุญที่โรงเจแห่งนี้เป็นประจำจำนวนมาก ก่อตั้งโดย กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว ที่ศรัทธาในศาสนาพุทธนิกายมหายาน ในช่วง งานเทศกาลกินเจ จะมีพิธีสวดมนต์ซึ่งนำโดยพระจากวัดโพธิ์แมน-คุณาราม (วัดศูนย์กลางการปกครองคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย) มาทำพิธีในวันเทศกาลและมีประเพณีทิ้งกระดาษ ในวัดสุดท้ายของ การกินเจ ซึ่งนับว่าเป็นโรงเจที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของเมืองเพชรบุรี

7. ศาลเจ้าตันโพธิ์ประตูเมือง
เดิมเป็นศาลเจ้าไทย ตั้งอยู่ที่ตันโพธิ์ใหญ่บริเวณประตูเมืองในแนว กำแพงเมืองเก่า เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนทั้งชาวจีนและ ชาวไทย จนได้รับการบูรณะจากคนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนอาคาร จากเรือนไทยเป็นรูปแบบจีน ชาวบ้านเล่าความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อว่า เมื่อครั้งที่ไฟไหม้ตลาด ไฟลุกลามไปอย่างรวดเร็วจนมาถึงศาลเจ้าพ่อ ไฟกลับหยุดไม่สามารกลุกลามไปได้ “ชาวบ้านในตลาดมองเห็น เทวดา 3 องค์สูงใหญ่ ยืนแบกพัดเพื่อดับไฟ ทำให้เป็นที่เคารพนับถือ ของชาวเมืองเป็นอย่างมาก มักมาขอพรให้ประสบความสำเร็จในเรื่องต่างๆ

จัดทำโดย
Arsom Silp Institute of the Arts

สถาบันอาศรมศิลป์ 399 ซอยอนาเมืองเจริญ 25 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150

โทรศัพท์ 0-2490-4748-54 โทรสาร 0-2490-4742 www.arsomsilp.ac.th E-mail : dek.petch.know@gmail.com

เที่ยวเมืองเพชร ไหว้ศาลเจ้าจีน

8. โรงเจฮักเสียนเสียนตั้ง
เป็นโรงเจของกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยน 5 ตระกูล ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2450 (ร.5) เป็นอาคารไม้ทรงบ้านจีน 2 ชั้น ชั้นบนเป็นศาลเจ้าบ้านจีน ชั้นล่างเป็นโรงเจฮักเสียนเสียนตั้ง มีความโดดเด่นเรื่องรูปแบบสถาปัตยกรรมภายในที่สวยงาม มีคอร์ทกลางเปิดรับแสงลงมา มีซุ้มองค์เทพเจ้าเป็นไม้แกะสลักลวดลายสวยงาม ประชาชนมักมาอธิษฐานกับหม้อฮู้ได้หายเจ็บป่วยสุขภาพแข็งแรง และขอพรเทพเจ้าให้มีอายุยืนยาว หรือต่ออายุ มีการสวมมนต์ถือศีลกินเจในช่วงเทศกาลกินเจ

9. โรงเจเด็กฮวยฮุกตั้ง
เป็นโรงเจที่ก่อตั้งโดยกลุ่มชาวจีนแต้จิ๋ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2456 (ร.6) เป็นโรงเจแห่งเดียวในเมืองเพชรบุรีที่ยังมีก๊วยเป้อเจ้าอยู่ดูแลเพื่อทำพิธีและสวดมนต์ให้กับคนที่มากราบไหว้ขอพรกับ "เจ้าแม่กวนอิม" สตรีมีครรภ์และคนที่ต้องการมีบุตรก็จะมาขอพรจาก "เจ้าแม่กวนอิม" ในช่วงเดือนตรุษจีนคนนิยมมาทำพิธีขอพรให้ใหม่และสะเดาะเคราะห์ปีชง วันพระจีนก็จะมีคนมาไหว้สวดมนต์ เป็นโรงเจที่ยังคงพิธีกรรมเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้มีจิตศรัทธาตลอดทั้งปี และสถานที่ที่มีความเงียบสงบอยู่ติดริมแม่น้ำเพชรบุรี

10. ศาลเจ้าวัดลาด
เป็นศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุดในเมืองเพชรบุรี ชาวบ้านมักเรียกว่า "ศาลเจ้าเหล่าบึงเก่า" เทพเจ้าประจำคือองค์ "บึงเก่ากั้ง บึงเก่ามา" พบหลักฐานจากป้ายเก่าแก่ของศาลเจ้าก่อตั้ง เมื่อปีพ.ศ. 2350 (ร.1) ทำให้สันนิษฐานได้ว่าบริเวณนี้เป็นชุมชนชาวจีนเก่าแก่มาก่อน จากคำบอกเล่าเดิมเป็นอาคารไม้ หันหน้าไปทางแม่น้ำเพชรบุรี มีการบูรณะสร้างใหม่เมื่อ ปีพ.ศ. 2505 ให้เป็นอาคารคอนกรีต ที่คงลักษณะโครงสร้างหลังคาไม้แบบอาคารประเพณี ด้านหน้าศาลเจ้าติดถนนพานิชเจริญ

11. ศาลเจ้าตัวเหล่าเอี้ย
เป็นศาลเจ้าพ่อ "ตัวเหล่าเอี้ย" เป็นศาลเจ้าประจำตระกูลแซ่ฮ้อ สืบสายผู้เลมาถึง 4 ชั่วอายุคน ประมาณ 100 กว่าปี ประวัติคือนายฮอกและนางกิม เป็นชาวจีนโพ้นทะเลเรือมาพร้อมกับเจ้าพ่อตัวเหล่าเอี้ย 2 องค์ (พี่,น้อง) และตั้งรกรากอยู่บริเวณที่ดินปัจจุบัน ทำเกษตรปลูกผัก ค้าขาย ต่อมาจึงสร้างศาลเจ้าเพื่อบูชาเป็นอาคารชั้นเดียวยกพื้นอยู่ในบริเวณบ้าน ชาวบ้านละแวกใกล้เคียงมีศรัทธามากกราบไหว้ขอพรให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ปัจจุบันได้มีการบูรณะสร้างอาคารถาวรเป็นคอนกรีตขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2526

12. ศาลเจ้าบ้านปิ่น
เดิมเป็นศาลเจ้าอยู่ในชุมชนบ้านปิ่นซึ่งเป็นที่ตั้งของพระราชวังบ้านปิ่นในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อมีการสร้างวังได้ย้ายข้ามแม่น้ำมาอยู่ฝั่งตรงข้ามบริเวณหัวถนนพานิชเจริญ หลักฐานป้ายเก่าระบุปีก่อตั้งศาลเจ้าพ.ศ. 2359 (ร.1) ผู้เฒ่ามักเรียกศาลเจ้าบ้านปิ่นว่า "ฮึงบึงเก่า" แปลว่า ศาลเจ้าใหม่ อาจหมายถึงถึงใหม่กว่าศาลเจ้าวัดลาด เทพเจ้าหลักคือ "ขุนเก่ากั้ง" และอาคารรองเป็นโรงเจ สร้างโดยพระจีนชาบ่อตั้ง และมีศาลเจ้าเลื้อที่เคยตั้งอยู่บริเวณดินสะพานจอมเกล้า ได้ัญเชิญมาที่ศาลเจ้าบ้านปิ่นเมื่อครั้งไฟไหม้ตลาด

13. ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
เป็นศาลเจ้าที่มีความแปลกตาเป็นพิเศษคือ เป็นศาลเจ้าจีนที่อยู่ในวิหารวัดไทย จากคำเรียกบริเวณที่แห่งนี้เคยเป็นศาลหลักเมืองเก่า เป็นเคารพนับถือทั้งชาวไทยและชาวจีน ต่อมาเมื่อชาวจีนมาบูรณะจึงมีการประดับและป้ายอักษรแบบจีน ระบุปีก่อตั้งพ.ศ. 2431 แต่รูปเคารพเป็นพระไทย จากคำบอกเล่าที่นั่นเคยเป็นวัดมาก่อน ชื่อวัดพระเนตร คนนิยมมากราบไหว้ขอพรให้สำเร็จสมปรารถนา

14. ศาลเจ้าไต้เซี่ยน (มูลนิธิสว่างสรพรเพชญ)
เป็นศาลเจ้าที่สร้างขึ้นใหม่ จากความร่วมมือของจีน 5 สมาคมสร้างเสร็จในปีพ.ศ. 2528 มีศาลเจ้าไต้เซี่ยนที่มีอิทธิฤทธิ์มาก เป็นจุดศรัทธาจิตใจอยู่บริเวณชั้น 2 ของอาคาร และชั้นล่างเป็นที่ตั้งมูลนิธิสว่างสรพรเพชญที่ดูแลเรื่องการให้ความช่วยเหลือสาธารณภัย กับคนเมืองเพชรบุรี ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ กับพิบัติต่างๆ รับผิดชอบต่อสังคมการจัดการเรื่องศพไร้ญาติ เป็นต้น

